

België-Belgique
P.B.
8400 Oostende 1
3/8205

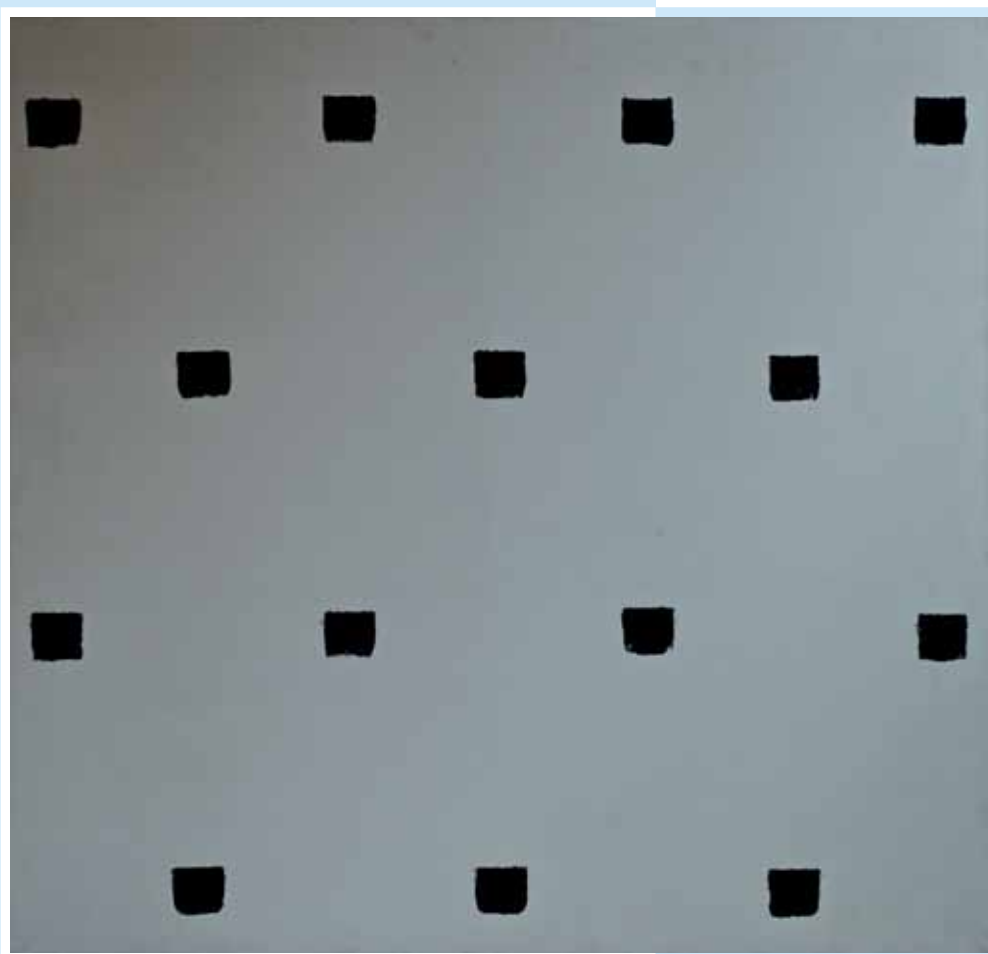
VRIENDEN

OOSTENDE

Nr. 49

MU.ZEE
COLLECTIE
STAD OOSTENDE

↳ Sans titre, Niele Toroni
Olie op doek, 1976, © Stad Oostende

jaargang 13 | Driemaandelijks tijdschrift | januari - februari - maart 2012
Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1
Verantw. uitgever: Roland Laridon, voorzitter | Kairostraat 54, 8400 Oostende | 059 50 15 98

OVERLEG VRIENDEN VAN Mu.ZEE MET VERTEGENWOORDIGERS VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN Mu.ZEE

➤ Raad van Bestuur met conservator Philippe Van den Bossche, november 2010 (foto: (c) Marc Loy)

De resultaten van de besprekingen van het overleg werden voorgelegd aan de leden van de Raad van Bestuur van de Vrienden. Ze zijn tot de volgende besluiten gekomen:

- 1) De bespreking verliep in een opbouwende en positieve sfeer.
- 2) Positieve resultaten zijn onder andere:
  - de toelating en mogelijkheid om ieder jaar één nocturne te organiseren;
  - de toelating om vergaderingen te houden in de gebouwen van Mu.ZEE;
  - de toekenning van 10% op aankopen in de museumshop;
  - het feit dat Mu.ZEE openstaat voor de voorstellen van de Vrienden voor lezingen, symposia en allerlei nevenactiviteiten, voor zover ze aansluiten bij het artistieke beleid;

- ook een belangrijk feit: de Vrienden kunnen beschikken over het auditorium van Mu.ZEE;
- het voorstel om op de agenda van de Raad van Bestuur van Mu.ZEE een vaste punt in te lassen over de werking van de Vrienden en hun relatie tot Mu.ZEE

3) Wat de voorstellen van Mu.ZEE zelf betreft:

We zijn bereid om, zoals dat ook al in het verleden het geval was, alle manifestaties van Mu.ZEE in ons tijdschrift Pro Luce op te nemen. Meer nog, vanaf heden zouden we willen voorstellen dat Mu.ZEE die ene rubriek van één volle pagina voor haar rekening neemt, zowel qua inhoud als vorm.

We zijn ook bereid om, samen met de andere Vrienden - collectie provincie West-Vlaanderen, jaarlijks één gezamenlijke activiteit te organiseren.

We zijn ook bereid om een nog groter aanbod in de vrijwilligerswerking te propageren en te stimuleren, ten bate van Mu.ZEE.

We gaan ook in op het verzoek om het peterschap op ons te nemen van het Ensor-studiecentrum. Meer klaarheid in het opzet, de doelstellingen en verwachtingen is hier uiteraard nodig.

We gaan ook akkoord om tweemaal per jaar een overlegmoment te organiseren tussen Mu.ZEE en de twee Vriendenverenigingen.

Graag vestigt onze Vriendenvereniging de aandacht nog op het feit dat ook de fondsen van de Vrienden in hoge mate worden besteed om de kunstcollectie van Mu.ZEE te verrijken. Nu rest onze Vereniging de taak om de aangegane verbintenissen en opdrachten uit te voeren.

Namens de Raad van Bestuur
Roland Laridon, voorzitter

VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP - VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP

Wij roepen u op om onze vereniging te blijven steunen door uw lidmaatschap te vernieuwen voor 2012. Wij garanderen u een even boeiend en veelzijdig programma als in 2011, maar in 2012 doen we er nog een schepje bovenop door de samenwerking en overeenkomst met Mu.Zee.

De lidgelden bedragen nu :

- Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro • Individueel lid : 28 euro • gezin, samenlevingstarief : 45 euro
- steunend lid : 50 euro • sponsor : 150 euro

Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse (tel. 059/80.30.61)

Algemene vergadering

25 FEBRUARI 2012

Wij nodigen u graag uit voor de Algemene Ledenvergadering op zaterdag 25 februari 2012 om 10.15 uur in de Koninklijke Gaanderijen (Rotonde, tegenover de Wellingtonrenbaan), waar ook in 2010 en 2011 de Algemene Vergadering plaatsvond.

Het programma

■ Verwelkoming

door Martine Meire, directeur Cultuur stad Oostende

■ Werkingsverslag 2011

door Johan Van Roose, secretaris

■ Financieel verslag 2011

door Joël Nieuwenhuysse, penningmeester

■ Verkiezing en herverkiezing bestuursleden

(zie Kandidaatstelling bestuursfunctie)

■ Gastspreker

Xavier Tricot, erelid
'(On)vervulde dromen'

■ Feesttoespraak

'Bekende laatste woorden in het licht van eeuwige
schoonheid'
door Roland Laridon, voorzitter

■ Slotwoord

Door Nancy Bourgoignie, schepen van Cultuur

Met muzikale omlijsting en receptie, gevolgd door een feestelijke lunch

Feestmenu

(€ 45, inclusief wijnen en waters,
samengesteld door de Savarin)

Sint-Jacobsvruchten, butternut en schorseneren

***

Skrei met prei, schaaldierenjus,
mousselineardappelen

***

Tiramisú met speculoos,
amaretto en chocolade-ijs

***

Mokka-chocoladefantasie

***

Aangepaste wijnen en waters

**€ 45 p.p. vóór 10 februari 2012 over te schrijven
op rekening 001-2090833-74
p.a. Albatrosstraat 10 • 8400 Oostende
met de vermelding "feestmenu AV 25/02"**

U ontvangt eind januari nog een individuele uitnodiging via de post.

Het doodsbéd

*Een klein vertrek en stil... witte gordijnen
en witte wanden in 't gedempte spel
van zonnestrallen die in wolken kwijnen
een hand... een dode hand, en een vaarwel!*

*Die hand!... Hoe leefde naar haar blij bevel
het heimelijk schrift van klare kleur en lijnen
hoe greep zij, van de wereldse festijnen,
naar perzik, appel, peer en mirabel!*

*Daar ligt die hand die het leven heeft geloofd
als een spontaan gedicht van licht, die kalme
ontvlesde hand – en dat gemarteld hoofd!...*

*En daar bloeit nog, voor het geloken oog,
de bloem die 't laatst zijn hart met tere schalmen
aan 't bonte leven bond, dat hem bedroog.*

Jan Van Nijlen

In memoriam Rik Wouters
Uit: Het aangezicht der aarde, 1923

Rechtzetting

Op de voor- en achterkaft van Pro Luce nr. 48 stond de foto van de muurschildering in de Residentie Willy Bosschem gedeeltelijk en foutief afgedrukt. Hier ziet u de volledige foto, gemaakt door Jean Mil (www.panoramics-jm.be)

Wat krijgt u nu al?

Jaarlijks is er eind februari de Algemene Jaarvergadering met onder meer de altijd zeer gesmaakte feesttoespraak door de voorzitter, met muzikale omlijsting en receptie.

Een ander topmoment is de Garden Party, begin juli, in de Venetiaanse Gaanderijen, na een geleid bezoek aan de tentoonstelling van dat moment. Het is een ontmoetingsmoment bij uitstek, rijkelijk voorzien van drank, geserveerd door de bestuursleden.

En wat bieden wij u nog?

- Ons driemaandelijks tijdschrift Pro Luce, met nieuws over kunst en cultuur in Oostende
- Onze museumreizen: twee à drie per jaar, perfect georganiseerd door Sonja Geeraerts
- Gratis atelierbezoeken (Mia Moreaux en Fred Maës in 2011)
- Gratis toegang tot alle tentoonstellingen in Mu.ZEE en uitnodiging voor de opening van deze tentoonstellingen
- Uitnodiging voor lezingen in Mu.ZEE

Wat komt daar sinds eind 2011 en in 2012 nog bij?

Door de overeenkomst tussen de Vrienden en de Raad van Bestuur van Mu.Zee (zie Editoriaal, p.2) krijgen de Vrienden nog meer voordelen dan vroeger:

- Uitnodiging voor minstens één nocturne per jaar (in 2011 al twee: op 27 oktober en 2 december), met receptie, aangeboden door Mu.ZEE
  - 10% korting op aankopen in de museumshop
  - Uitnodiging voor lezingen, symposia en allerlei nevenactiviteiten van de Vrienden in Mu.Zee
  - Eén of twee jaarlijkse, gezamenlijke activiteiten met de andere Vrienden - collectie provincie West-Vlaanderen
- Kortom, u verdient uw lidgeld dubbel en dik terug met ons rijke aanbod aan activiteiten! Daarom blijven wij u graag als lid verwelkomen in 2012.

Het bestuur

➤ KANDIDAATSTELLING BESTUURSFUNCTIE

Op de agenda van de Algemene Jaarvergadering staat:

- Hervervkezing van drie leden van de huidige Raad Van Bestuur: Roland Laridon, Joël Nieuwenhuysse en Jacques Mertens
- Verkiezing van nieuwe leden voor de Raad van Bestuur

Om stemgerechtigd te zijn moeten de leden een bewijs van lidmaatschap 2011 of 2012 kunnen voorleggen.

BELANGRIJK

Leden die zich kandidaat willen stellen voor een bestuursfunctie, dienen hun kandidatuur schriftelijk in bij Roland Laridon, voorzitter, Kaïrostraat 54, 8400 Oostende, uiterlijk op 15 februari 2012. Zij moeten hun lidmaatschapsbewijs kunnen voorleggen op de Algemene Jaarvergadering.

Onze statuten bepalen :

Art. 11. De raad van bestuur bestaat uit minimum drie leden. De raad van bestuur wordt geacht het lidmaatschap aan te bieden aan. De schepen van de stad die de musea in zijn/haar bevoegdheid heeft, de directeur-conservator van het Kunstmuseum aan Zee en de directeur-cultuurbeleidscoördinator. Het mandaat van de leden van de raad van bestuur vervalt door ontslag, afzetting of overlijden.

De volgende personen of groepen kunnen door hun beroep of functie niet in aanmerking komen als lid van de raad van bestuur : galerijhouders, beroepskunstcritici en -kunstjournalisten, beeldende kunstenaars, personen die een politiek ambt bekleden (met uitzondering van de schepen van cultuur). De leden van de raad van bestuur worden door de algemene vergadering, bij meerderheid van stemmen van de aanwezige leden, aangesteld voor een termijn van zes jaar. Om de drie jaar wordt de helft van de leden van de raad van bestuur vernieuwd. Het lot zal aanduiden welke leden voor de eerste maal dienen herkozen te worden. Uittredende leden zijn herkiesbaar.

ENKELE HERINNERINGEN AAN ONZE HERFSTREIS NAAR NANCY EN METZ

(24 en 25 september 2011)

Zoals het de wijze Vrienden past, had ons reisgezelschap zich in deugdelijke najaarskledij gehuld. Maar dat bleek een misrekening, want het weekend zou stralen met een heerlijk zomerweertje, warmer dan in de voorbije twee maanden.

Met het hartelijk weerzien proefde ook reisleidster Sonja het goud van de morgenstond: ze zong een morgenlied vol lof over de mooie stad Nancy. Daar resideerde immers, eind 18e eeuw, Stanislas Leszczyński, de laatste koning van Polen die, na de verdeling van zijn rijk, door zijn brave schoonzoon Lodewijk XV werd getrouwd met het hertogdom Lorreinen. Zijn riantie inkomsten hieruit spendeerde hij graag aan de opsmuk van zijn residentie Nancy. Bij aankomst wandelden we meteen naar de befaamde Place Stanislas en genoten er van de uitzonderlijke architectuur, maar ook van onze eerste 'quiche lorraine'.

Opgekikkerd naar hart en geest bezochten we de Ecole de Nancy, een museum met hoogtepunten uit de Art Nouveau. Zo'n honderd dertig jaar geleden ontstond hier een nieuwe klasse rijken uit de industriële revolutie. Zij wilden met iets totaal anders pronken dan met die versteende 'klassieke' vormgeving, met steeds dezelfde antieke zuilen en kapitelen. Nieuwlichters zoals Gallé, Gruber en Majorelle vielen in Nancy best in de smaak met hun florale motieven. De na 1871 uitgeweken Elzassers brachten hun vakbekwaamheid, ideeën en kapitaal mee. Zij bouwden in Nancy ruime burgerhuizen en propten die vol met opzichtig meubilair. Een van die landhuizen staat nu open als museum en daarheen trokken wij op verkenning.

Een bevallige gidse nam er ons op sleeptouw door de rijkeluis kamers, in een spraakwaterval op astronomische versnelling. Zij sloeg geen detail over: iedere gestileerde bloem, reliëffiguur of verguld metaal kroonstukje kreeg aandacht. Wie koelbloedig bleef, bemerkte wel – met moderne, kritische blik – hoe indertijd de versieringsdrift de doelmatigheid helemaal heeft verdrongen. Bij een sierlijke 'secrétaire' bijvoorbeeld zagen we de enge afmeting van de schrijftafel, waaronder zelfs geen kind kon schuilen. Een kostbaar bed bezat prachtig uitgesneden reliëfs op de hoofd- en voetpanelen met een op- en ondergaande zon, maar de ontwerper was blijkbaar vergeten dat de mensen er lekker in moesten slapen en vrijen.

Alle kamers van de villa stonden volgestouwd met dit meubilair uit de Belle Epoque. Na twee ellendige we-

reldoorlogen ervaart de daardoor gelouterde mens die overdaad nu als decadent, vanuit het moderne ideaal van 'less is more'. De Vrienden bewonderden vooral het verdwenen vakmanschap. De warme onderdompeling in al dat moois werkte versuffend, maar een ontspannende wandeling door de herfsttuin kon dat ongemak milderden, waarna iedereen zich blij naar het hotel liet voeren. Na een verkwikkend bad, voor sommigen wat smal uitgevallen, kleedden we ons voor het veelbelovende diner. Na een romantische avondwandeling langs drukbezette terrasjes bestormden we vol eetlust 'Les Mignardises'. De oibers, overstelpt door onze invasie, vergisten zich soms in de drankbestelling, maar de vlotte bediening herstelde de gezelligheid bij de gegrilde garnaltjes en de geflambeerde piepkuikentjes daarna. Ook de crumble van reblochon viel in de smaak en we vulden nog de gaatjes met een stevige tiramisú. Voldaan van al dat lekkers wandelden we terug naar ons Best Westernhotel voor een slaap der rechtvaardigen.

Op zondagmorgen gaf het gulle ontbijt ons nieuwe moed. Voordat de bus vertrok, wilde Sonja eerst een groepsfoto.

(c) Eve O'Kelly de Galway

Wij poseerden als ingetogen bedevaarders voor de strenge gevel van een protestantse kerk, maar er kon toch een glimlach af toen het apparaat klikte. Weldra bemanden we 'Le Petit train' voor een stadsrondrit. Dat bleek een lucide idee van de reisleiding, want niet alle reisgezellen bezaten kwieke beentje om de stad te verkennen. Iedereen bewonderde het nette, rustige Nancy met zijn vele nobele en goed onderhouden gebouwen, vrij van die elders zo irriterende graffiti.

Tot weerziens, Nancy, en nu de bus op naar Metz. Wel kregen we onderweg een lastige compagnon mee: de zon wilde de voorbije zomer goedmaken en liet ons een paar uurtjes zweten. Opgelucht haalden we adem onder de luifel van het Centre Pompidou.

↘ (c) Eve O'Kelly de Galway

Heel dit monumentale kunstwerk straalt moderne voorname uit. Een raster van gelijkde houten spanten overkoepelt het geheel en steunt als een 'paddenstoelvloer' op kolommen, die ook weer zijn ontworpen als bundels gelijkde houtspanten. De exposities maken al evenveel indruk door hun intelligente opstelling en verscheidenheid. In enkele verduisterde zalen trilden en deinden lichteffecten even hevig als de golven op onze Noordzee. Sommige Vrienden werden er warempel zeeziek van! Een bruisende tonic moest hun maag deblokkeren om de laatste quiche of 'tarte aux poireaux' aan te kunnen en zich fit te voelen om de stad

Metz in te trekken en de merkwaardige kathedraal te bezoeken. Daar stond een goed opgeleide gidse ons op te wachten. Ze gaf ons uitleg in een heldere taal, met afgemeten dictie. Vooral voor de befaamde glas-in-loodramen wist zij ons te boeien. Deze dateren immers uit alle perioden van onze geschiedenis: vanaf de vroege middeleeuwen tot de twintigste eeuw, met composities van Marc Chagall. Daarna daalden we af in de crypte waar fijn afgewerkte maquettes staan van de bekendste Franse kathedraalen.

De namiddag was intussen genoeg gevorderd om de terugreis aan te vatten. Onze trouwe bus vratt de kilometers zonder haperen en onderbrak die eentonigheid niet langer dan een uurtje voor een afsluitend hapje. Enkele verwoede Oostendenaars roken al van ver de Visserskaai en bestelden een portie mosselen met friet. Meteen daarna viel het duister in en iedereen verlangde nu naar huis, maar helaas, bij Brussel raakten we verstrikt in een file. De Vrienden vermogen wel wat tegenslag en een charmante dame met fotografische ambities profiteerde van de stilstand om iedereen te kijken. Zo zorgde een vervelende file voor een gezellige afsluiter van twee zonnige dagen in Lorreinen.

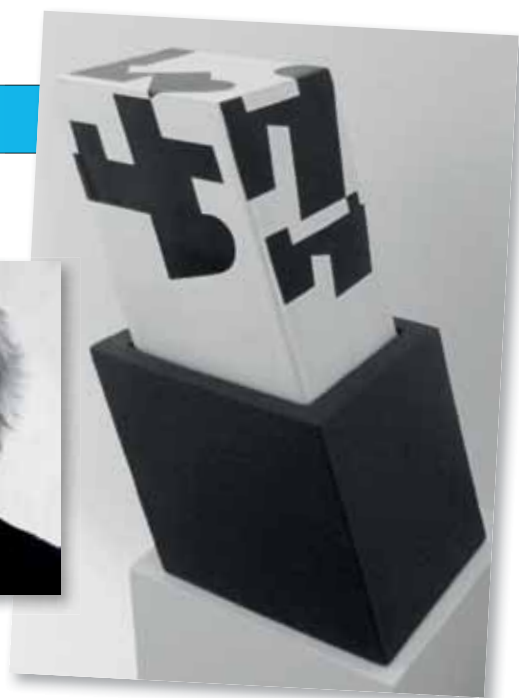
Marcel Leeuwerck

Leden stellen tentoon

↘ SUZANNE DE TROYER

Nog tot 22 januari 2012 stelt Suzanne De Troyer haar keramiëkunst tentoon in het Art Center Brugge, Wollestraat 25, 8000 Brugge in het kader van een communautaire dialoog Vlaanderen-Wallonië.

↘ FOTOCLUB DE MEEUWEN,

met o.a. ons lid Valère Prinzie, stelt van 6 tot 25 februari 2012 tentoon in de bibliotheek Kris Lambert, tijdens de openingstijden van de bib.

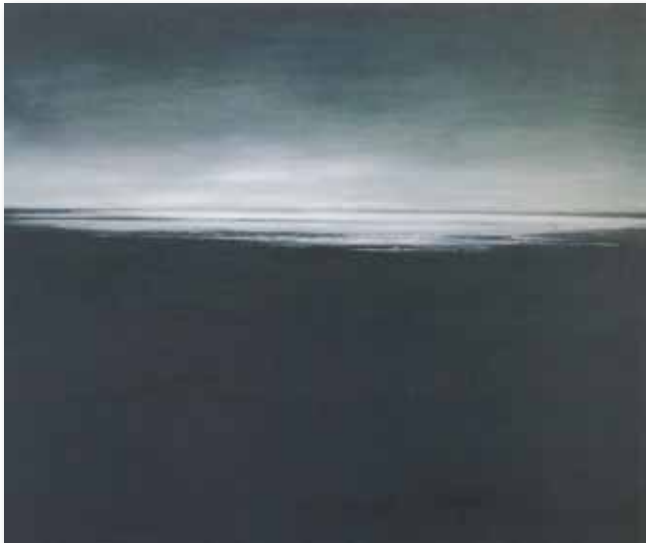

TENTOONSTELLING

Abrasie

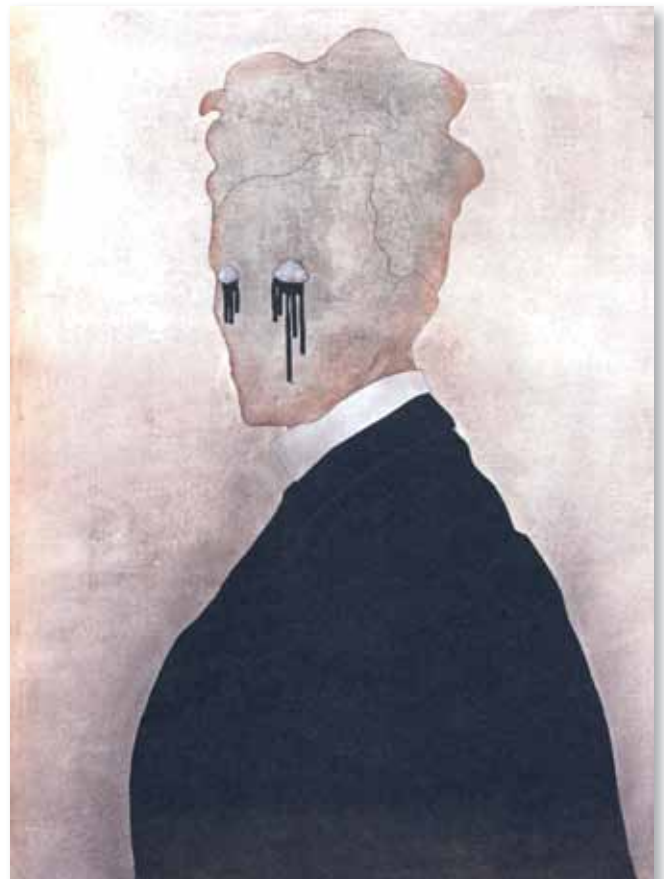
In de Venetiaanse Gaanderijen organiseert de dienst Cultuur van 18 februari tot 15 april 2012 de tentoonstelling ABRASIE.

De kunstenaars Bart Vande Vijvere, Lode Laperre, Dominiq Vande Wall, Marc Cordenier, Patrick Guraffi, Yves Velter en Yves Beaumont brengen werken in de expo 'Abrasie' die verwijzen naar een staat van aangebrachte erosie of abrasie.

(c) Yves Beaumont Coastal Landscape

Kunstenaars zijn tegelijk waarnemer en absorberend beeldenmaker. Brengen ze zo op beeldende wijze misschien de 'mentale blinde vlekken' van onze samenleving onder de aandacht? Erosie door tijd, of door vooruitgang, door snelle wisselingen en evoluties binnen een samenleving voortgestuwd door enorme schaalvergroting en alles overrompelende 'wrijvende' markten die zichzelf en het environment opeten met een buiten alle menselijke proporties tredende snelheid en onvastheid. Waarde en waarheid worden gehanteerd en toegekend met een snelheid als nooit

(c) Yves Velter Crie de coeur 2008

tevoren, waarbij met een nooit geziene vluchtigheid beelden beelden wissen: de erosie van de betekenis. Curator is Dominiq Vande Wall.

De expo is gratis te bezoeken in de Venetiaanse Gaanderijen, hoek Zeedijk/ Parijsstraat, 8400 Oostende van 18 februari tot 15 april 2012. Open van donderdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur, op zondag ook van 10.00 tot 12.00 uur. Tijdens de schoolvakanties is de expo dagelijks toegankelijk, behalve op maandag.

Info : www.oostendecultuurstad.be

Martine Meire
Directeur-cultuurbeleidscoördinator

VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP • VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP

Wij roepen u op om onze vereniging te blijven steunen door uw lidmaatschap te vernieuwen voor 2012. Wij garanderen u een even boeiend en veelzijdig programma als in 2011, maar in 2012 doen we er nog een schepje bovenop door de samenwerking en overeenkomst met Mu.Zee.

De lidgelden bedragen nu :

- Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
- Individueel lid : 28 euro
- gezin, samenlevingstarief : 45 euro
- steunend lid : 50 euro
- sponsor : 150 euro

Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse (tel. 059/80.30.61)

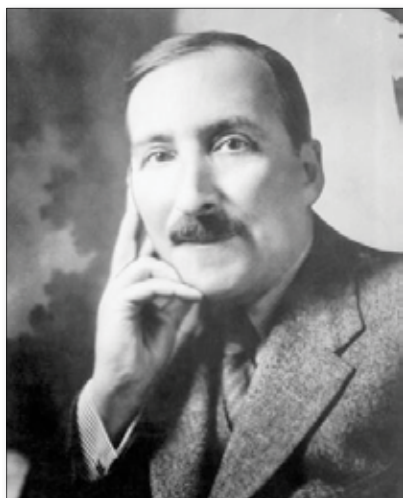

➤ SCHRIJVERS OVER OOSTENDE ALS KUNSTSTAD

Deel 2: Stefan Zweig over James Ensor

In deel 1 besprak ik het licht van Oostende waar- door schrijvers als Louis Couperus, Karel Van de Woestijne en Cees Noteboom getroffen werden. In deze aflevering laat ik de beroemde Oostenrijks- Joodse schrijver Stefan Zweig aan het woord over zijn ontmoeting met James Ensor, vlak voordat de Eerste Wereldoorlog uitbrak.

➤ Stefan Zweig (© www.elpais.com)

Stefan Zweig (1881-1942) geldt als een echte Europeaan en een overtuigd pacifist, geboren en getogen in het Habsburgse Wenen van eind 19e-begin 20e eeuw, als zoon van gegoede burgers. Hij had vrienden onder de intellectuele elite in heel Europa en zo raakte hij ook bevriend met Emile Verhae-

ren. In juli 1914 was hij bij hem op bezoek in De Haan en via hem en andere Belgische vrienden maakte hij kennis met Ensor.

“Ik zat op een keer in een café met een paar Belgische vrienden, een jonge schilder en de dichter Crommelynck. We hadden de middag doorgebracht bij James Ensor, de grootste moderne schilder van België, een zeer excentrieke, teruggetrokken en gesloten man, die veel trotser was op de kleine slechte polka's en walsen die hij voor militaire kapellen componeerde dan op zijn fantastische, in schitterende kleuren uitgevoerde schilderijen. Hij had ons zijn schilderijen laten zien, eigenlijk met nogal wat tegenzin, want bizar genoeg leed hij onder de gedachte dat iemand er een van hem zou willen kopen. Hij droomde er eigenlijk van, vertelde mijn vriend mij lachend, ze duur te verkopen maar ze dan tegelijkertijd allemaal te mogen houden, want hij hechtte even sterk aan geld als aan zijn schilderijen. Steeds als hij er een uit handen had gegeven, was hij een paar dagen in vertwijfeling. Met al zijn merkwaardige grillen had deze geniale Harpagon ons opgevrolijkt; en toen er net weer zo'n troep soldaten met een machinegeweer op een hondenkar

voorbijkwam, stond een van ons op om de hond te aaien, tot grote ergernis van de bevelvoerende officier, die vreesde dat door deze liefkozing van een militair object de waardigheid van het leger geschaad zou worden. ‘Waar is dat domme gemarcheer goed voor?’ mopperde een van ons. Maar een ander antwoordde opgewonden: ‘Je moet toch voorzorgsmaatregelen nemen. Er wordt gezegd dat de Duitsers, als de oorlog uitbreekt, door de Belgische linies willen breken.’ ‘Uitgesloten!’ zei ik oprecht overtuigd, want in die wereld geloofde je nog in de heiligheid van verdragen. ‘Als er iets gebeurt, en Frankrijk en Duitsland elkaar tot op de laatste man vernietigen, blijven jullie Belgen hier rustig buiten schot!’ Maar onze pessimist was niet overtuigd. Als er in België zulke maatregelen werden genomen, dan was daar een reden voor, zei hij. (...) Maar ik gaf het ook niet op. Mij leek het volkomen absurd dat terwijl hier tienduizenden Duitsers ontspannen en opgewekt genoten van de gastvrijheid van dit kleine neutrale land, aan de grens een leger klaar zou staan om binnen te vallen. ‘Aan deze lantaarnpaal hier mogen jullie me ophangen als de Duitsers België binnenvallen.’ Ik moet mijn vrienden vandaag nog dankbaar zijn dat ze me later niet aan mijn woord hebben gehouden.”

(Uit: De wereld van gisteren, Arbeiderspers (Privé-domein), Amsterdam, 1990, p. 216-217)

Toen WO I een paar dagen later werkelijk uitbrak, moest Stefan Zweig halsoverkop met de laatste trein uit Oostende naar Wenen vertrekken. Hij zou zijn vriend Emile Verhaeren nooit meer terugzien, want die overleed in 1916 tragisch bij een treinongeval in het station van Rouen. In 1916-1917 slaagde Stefan Zweig erin om uit te wijken naar het neutrale Zwitserland, waar hij bleef ijveren voor de vrede, samen met zijn eveneens pacifistische vrienden Romain Rolland en Frans Masereel. In 1936 verbleef Zweig nogmaals in Oostende, met andere Joden op de vlucht voor Hitler. Uiteindelijk zou hij op het meest uitzichtloze moment van WO II, op 22 februari 1942, zelfmoord plegen in Brazilië. Hitler was toen op het toppunt van zijn veroveringsdrang. Helaas is Zweig te vroeg uit het leven gestapt, want weldra zouden de kansen keren. Hij heeft de ondergang van het Derde Rijk niet meer mogen meemaken. En hoe verheugd zou hij, als overtuigd Europeaan, niet zijn geweest met de plannen voor de oprichting van de Europese Unie, in de periode 1950-1957! Zijn pacifistisch hart zou erbij zijn opengebloeid. Maar het heeft niet mogen zijn. Ook Ensor was inmiddels in 1949 gestorven.

In de volgende aflevering laat ik Karel Jonckheere aan het woord over Jan De Clerck.

Femke Simonis

ENSORHUIS

Blanche Hertoge

3.12.2011 – 23.4.2012

Georges Ramaekers, J.F. Elslander, James Ensor, Claude Bernières en Blanche Hertoge
Anoniem, 21 juni 1929. Fonds Xavier Tricot. Oostende, Mu.ZEE.)

In de reeks van de kleine dossiertentoonstelling wordt ditmaal, na Pieter Vermeersch, Hugo Claus en Henri Storck, Blanche Hertoge in schijnwerpers geplaatst. Blanche Hertoge, tante van Henri Storck, baatte een couturewinkel uit twee huizen verder dan de schoenwinkel van de familie Storck in de Adolf Buylstraat. Op de eerste verdieping had zij een kunstgalerij die de naam Studio meekreeg; in deze ruimte organiseerde zij met haar muzikale vrienden uit geheel Europa piano- en harpconcerten. Haar vriendschap met James Ensor vroeg om een hernieuwde kennismaking en inspireerde deze tentoonstelling.

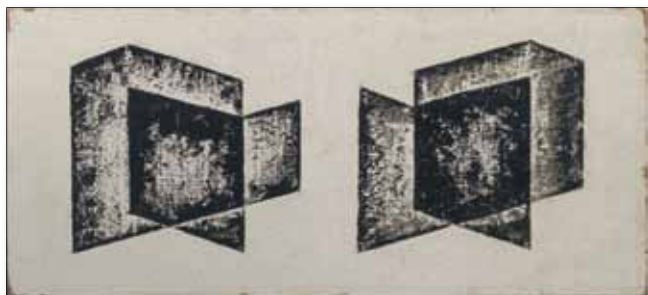
Ensorhuis

Vlaanderenstraat 27 • 8400 Oostende
Open van 10-12 & 14-17
Gesloten op dinsdag • €2, €1

MU.ZEE

Valéry Proust/White Cube Fever

26.11.2011 – 5.2.2012

Josef Albers, Study for 'Equal and Unequal' (1939)
The Josef and Anni Albers Foundation (1976.1.1059) © 2011 The Josef and Anni Albers Foundation/ Artists Rights Society, New York / Bild-Kunst, Germany

De tentoonstelling Valéry Proust Museum/White Cube Fever is geen reguliere groeps- of thematentoonstelling, maar een environment samengesteld uit werken van verschillende kunstenaars, zowel recente als oudere. De tentoonstelling is gebaseerd op het idee van het onvermijdelijke verdwijnen van de kunst in de museale leegte.

Curator Camiel Van Winkel vertrekt vanuit het essay getiteld "Valéry Proust Museum" van de Duitse filosoof

Th.W. Adorno uit 1953. In dit essay behandelt Adorno het probleem van de museale conditie van de moderne kunst aan de hand van teksten van de Franse schrijvers Marcel Proust en Paul Valéry. Van Winkel trekt de lijn door naar de hedendaagse situatie en maakt een tentoonstelling die te beschouwen is als een pleidooi voor de white cube. Tussen de kunstenaar die zich terugtrekt uit zijn werk, en de beschouwer die gelooft dat het werk voor een ander is bedoeld, opent zich een tastbare kloof. Valéry Proust Museum/White Cube Fever exploiteert het emotionele potentieel van deze kloof. Met werk van onder andere Josef Albers, Lynda Benglis, Cosima von Bonin, Dirk Braeckman, Rodney Graham, Gerhard von Graevenitz, Arnoud Holleman, Dan Graham... Valéry Proust Museum/White Cube Fever is het resultaat van een samenwerking tussen het lectoraat beeldende kunst van AKV|St Joost (Avans Hogeschool) in Den Bosch en Breda, Marres, centrum voor hedendaagse cultuur in Maastricht en Mu.ZEE te Oostende.

Anne-Mie Van Kerckhoven, Meesteres van de horizont

18.2.2012 – 27.5.2012

Mu.ZEE presenteert een solotentoonstelling over de Belgische kunstenares Anne-Mie Van Kerckhoven. Anne-Mie Van Kerckhoven, geboren in 1951, is niet alleen een schilder, een tekenaar een performer, maar ze is erin geslaagd in de loop der jaren een omvangrijk multimediaal oeuvre samen te stellen. Zij onderzoekt de relatie tussen kunst, wetenschap en de sociale realiteit. Zij observeert, vanuit een vrouwelijke invalshoek, het obscene en weerzinwekkende in de maatschappij en flirt vaak met de grenzen van het toelaatbare. Een ongeëvenaarde feministische toon overheerst haar werk. De tentoonstelling Meesteres van de horizont is een co-productie tussen de Renaissance Society uit Chicago en Mu.ZEE in Oostende.

Mu.ZEE

Romestraat 11 • 8400 Oostende
Open van 10-18u
Gesloten op maandag • €7, €5, €1

➤ 'PRO LUCE NOBILIS SUM...' JAMES ENSOR

Zoals James Ensor was ook Stijn Streuvels een aanbidder en bewonderaar van het licht. Zo schreef hij in 1911 een ode in proza met als titel 'Het glorieijke licht', verschenen in datzelfde jaar bij L.J. Veen, uitgever in Amsterdam. Van dit boekje werden 50 exemplaren op Japans papier gedrukt, genummerd 1-50; 100 ex. op Hollands papier, genummerd 51-150; en 300 ex. op zwaar Engels papier, genummerd 151-450 en voltooid om te drukken bij de firma Ipenbuur & Van Seldam, in Amsterdam in mei 1912.

Stijn Streuvels schreef dit pareltje – zoals hijzelf in de inleiding aangeeft – 'in blijde herinnering aan den heerlijksten aller zomers die ooit over de wereld praalde, den zomer van het jaar O. H. negentien honderd en elf'.

De ode begint met een citaat van Goethe: "Wie herrlich ist die Welt! Wie schön!"

Bij wijze van voorproef en een nadere kennismaking met het hele prozameesterwerk 'Het glorieijke licht' van Stijn Streuvels leg ik u het volgende fragment voor:

"Amper is hij weg, en even gauw is de stilte gekomen, als eene verrassing, als iets wonders dat aanstonds gebeuren zal. 't Is of heel de wereld opgehouden heeft te ademen in afwachting van de nieuwe gebeurtenis. En het wonder is geschied. Uit die ingetogen stilte is het licht ontstaan – het schoone, het glorieijke licht! Het schittert als een geweldig feestvuur over 't aanschijn der wereld en in dat licht pralen alle dingen in een ongekenden, nieuwen luister. Met het licht is 't eenegader een wondere blijheid, een grenzenloos geluk geboren. Over de heele wereld is die blijheid als een galmende zang, een zang waarin de zon met gouden trompetten den jubel uitklettert door de wijde luchten. (...)

De zomer is er! Ei, de langverwachte, de goddelijke zomer, de levenswekker, de vruchtbare, de albezielen-

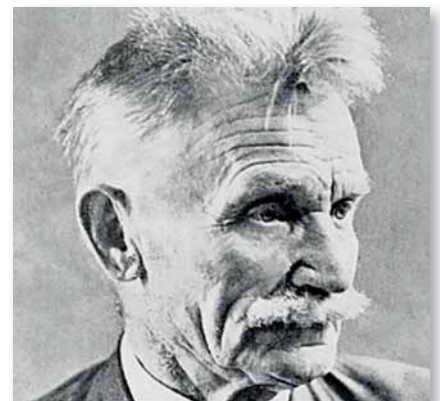
de, de goudene zomer is geboren! Hij leeft, de sterke, de geweldige zomer; met de zon heeft hij zijne intrede gedaan als een felle heerscher over de wereld.

Zie wat de dag geworden is in 't aanschijn van de zon, in 't wezen van den zomer! Zie de lucht, het onmetelijke heelal, de grenzenloos diepe ether, het ruime veld, blauw als een laken, effen uitgemeten, dat over de wereld zijn ronden koepel spant, hemelhoog in het zenith en neerwelt evenwijdig naar alle zijden van den einder, in een boog die zonder naad of nerven 't heelal overhuift.

En in die vlekkelooze ruimte vol doorzichtig blauw-sel, de wolkjes die drijven als de adem zoo licht, als sneeuwschuim zoo blank en omrand met den blos van goudglans als met een kertel-franje van cristal waarop de zon haar licht ontbindt in zevenvoudig tintsel. Ze varen of drijven als 't ware in een droom zoo hoog, zoo stil, in een ruimte van onaanraakbare reinheid – de onwezenlijke wolken in hun traagwisselenden vorm en anderende gedaante.

Over 't oppervlak der wereld ligt de zonzang als een ontastelijk goudpulver, iets als glinsterend bloemenstof, te mierelen en neer te sneeuwen in een schitterschijn."

Ik durf hopen dat dit fragment de Vrienden ertoe zal aanzetten het gehele oeuvre van Stijn Streuvels en van James Ensor in zich op te nemen. Ze kunnen er enkel een rijker mens van worden...

➤ Stijn Streuvels (© ronnydeschepper.com)

Roland Laridon

➤ MU.ZEE IN DE KANTLIJN

Op **donderdag 26 en vrijdag 27 januari 2012** vindt de derde editie plaats van de Canvascollectie in Mu.ZEE. Meer info zie www.canvascollectie.be

PROLUCE

Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
Individueel lid : 28 euro
Gezin, samenlevingstarief : 45 euro
Steunend lid : 50 euro
Sponsor : 150 euro
Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuyse
(tel. 059/80.30.61)

Redactieraad: Roland Laridon (voorzitter), Willy Bosschem, Sonja Geeraerts, René Maes, Martine Meire, Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata : Willy Bosschem
Druk : Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com
Fotoverantwoording : Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999 (Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op 15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533).

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Roland Laridon,
Kairostraat 54, 8400 Oostende

Secretariaat : Johan Van Roose,
Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg

Reisleiding : Sonja Delanghe-Geeraerts | T: 059 43 02 55
sonjageeraerts@hotmail.com
jnieuwenhuyse@hotmail.com

Bankrelatie : IBAN: BE16 0012 0908 3374
BIC: GEBABEBB
Vrienden Mu.ZEE collectie stad Oostende
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende.

Schenking XAVIER TRICOT (zie coverfoto)

Xavier Tricot (° 1955) is in Oostende vooral gekend als eminent Ensor-expert, literair schrijver en beeldend kunstenaar. Hij schreef een aantal kunsthistorische werken over James Ensor en Léon Spillaert en is curator van tal van tentoonstellingen in binnen- en buitenland over onze beroemde kunstenaars-stadsgenoten. Als auteur schrijft hij zowel poëzie als fictie.

Norbert Hostyn schrijft over Tricot dat hij 'evolueerde van abstract-symboolisch geladen doeken naar een meer geëngageerd oeuvre waarin persoonlijke ervaringen en menselijke gevoelens de bovenhand krijgen; ironie en melancholie (met zin voor het sacrale) zijn het leitmotiv in olie- en verf schilderijen, gouaches en driedimensionele werken.'

Steeds schonk hij de eerste staat van zijn etsen aan het Museum voor Schone Kunsten en werd aldus een gewaardeerd erelid van onze vereniging.

Nu wenst Xavier Tricot zijn gehele kunstcollectie te schenken aan de stad Oostende. Daar steken ware pareltjes in van de hand van Gerhard Richter, Marcel Broodthaers, Guiseppe Penone, Niele Toroni, ... Op de cover ziet u een afbeelding van het werk 'Sans Titre' van Niele Toroni uit 1976, olie op doek. Xavier Tricot is gastspreker op onze Algemene Vergadering van 25 februari 2012 en zal ons onderhouden over zijn (on) vervulde dromen.

De schenking van de totale collectie van een inwoner aan de Stad is een ware primeur en verdient navolging !

Martine Meire
Directeur-cultuurbeleidscoördinator

Venetiaanse Gaanderijen-Zeedijk Oostende

Savaria
RESTAURANT

lowyck
& pluspoint
drukkerijen